

Türkiye Cumhuriyeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ve Ulaştırma ve Dışişleri Komisyonları raporları (1/543)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı 71 - 765/5547

29 . 7 . 1968

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 19 . 7 . 1968 tarihinde kararlaştırılan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı» ve gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

5 Haziran 1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanunla tasdik olunan Milletlerarası Sivil Havacılık Sözleşmesi hükümleri, milletlerarası sivil havacılığın muhtelif memleketler arasında akdolunacak iki taraflı anlaşmalara dayanan bir sistem dâhilinde inkişafını teşvik ve bu yolda yapılacak anlaşmaların anahatlarını tesbit ederek, aralarında benzerlik teminini öngörmektedir.

Hükümetimiz, memleketimizin coğrafi durumunu ve milletlerarası hava servislerinin memleketimizden geçmesinin sağlayacağı menfaatleri göz önünde tutarak, yurdumuzla diğer ülkeler arasındaki iktisadi, teknik ve kültürel bağları kuvvetlendirmek ve aynı zamanda millî sivil havacılığımızı teşvik etmek ve kalkındırmak gayesiyle, bugüne kadar 33 hava ulaştırma Anlaşması imzalanmış bulunmaktadır. bu meyanda, genellikle Arap ülkeleri ve özellikle Suudi Arabistan ile mevcut münasebetlerimizin inkişafı istikametinde Hükümetimizce takibedilen siyasetin tabîî bir sonucu olarak, Milletlerarası Sivil Havacılık Teşkilâtı üyesi bulunan Suudi Arabistan Hükümetinin bu konudaki vâkı teklifi kabul edilmiş ve yapılan müzakereler 12 Haziran 1968 günü imzalanan bir Anlaşmayla neticelenmiştir.

Bu Anlaşma hükümleri genellikle Şikago Konferansında tesbit edilen model Anlaşmadan mülahem olup müteakabiliyet esasına dayanmaktadır. Mezkûr Anlaşma çerçevesinde, hava trafiğiyle ilgili millî kanun ve nizamla riayet edilmek şartıyla, her iki memleket arasında tarifeli ve tarifersiz hava servisleri işletilebilecektir.

Bu Anlaşma, her iki memleketin hava yolu işletmeleri arasında daha sıkı bir işbirliği imkânının doğması, Orta - Doğu ülkelerinden memleketimize vâkı turist akımının daha da artması, Hacea gidecek vatandaşlarımıza kolaylık sağlanması, Orta - Doğu memleketleriyle olan ticari ve ekonomik

ilişkilerimizin takviye edilmesi ve dünyanın bu bölgesinde yaşayan, tarihî ve etnik bağlarla bağlı bulunduğumuz kardeş Arap ülkeleriyle esasen mevcut dostluk münasebetlerinin daha da geliştirilmesine katkıda bulunulması bakımından faydalı mütalâa edilmektedir.

Anlaşma, onaylanmasının uygun bulunması zmnında, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerine sunulur.

Ulaştırma Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ulaştırma Komisyonu
Esas No. : 1/543
Karar No. : 5

9 . 1 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale buyurulan, Türkiye Cumhuriyeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkındaki kanun tasarısı Komisyonumuza havale olunmakla, ilgili bakanlıklar temsilcileri de hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu :

Mezkûr Anlaşma hükümleri, genellikle Şikago Konferansında tesbit edilen esaslar dairesinde olup, mütekabiliyet esasına dayanmaktadır.

Anlaşma gereğince, hava trafiğiyle ilgili millî kanun ve nizamlara riayet edilmek şartıyla, her iki memleket arasında tarifeli ve tarifersiz hava servisleri ihdası öngörülmektedir.

Yukarda kısaca arz edilen hususlar muvacehesinde Anlaşmanın tasdikine mütedair hazırlanmış bulunan kanun tasarısı Komisyonumuzca uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Dışişleri Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ulaştırma Komisyonu

Başkanı
Bilecik
Şadi Binay

Sözcü
İzmir
Osman Zeki Efeoğlu

Kâtip
İzmir
Hüsamettin Gümüspala

Ağrı
Kasım Küfrevi

Bolu
H. İbrahim Cop

Çankırı
Dursun Akçaoğlu

Kırklareli
Arif Hikmet Güner

Kırklareli
M. Orhan Türkkan

Dışışleri Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Dışışleri Komisyonu
Esas No. : 1/543
Karar No. : 14

20 . 1 . 1969

Yüksek Başkanlığa

Türkiye Cumhuriyeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakleriyle tetkik ve müzakere edildi.

Tasarının gerekçesinde belirtilen hususlar Komisyonumuzca da uygun görülerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşölmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
İzmir
S. İksel

Sözcü
Çanakkale
M. Baykan

Ankara
R. Ergüder

Ankara
İ. R. Aksal

Aydın
Y. Menderes

Bursa
N. Gürsoy

Sivas
S. Kurtbek

Konya
S. F. Önder
İmzada bulunamadı

Manisa
E. Akça

Ordu
F. C. Erkin

Kocaeli
N. Erim
İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair 12 Haziran 1968 tarihli Anlaşmanın onaylanmasının uygun bulunduğu hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 12 Haziran 1968 tarihinde Ankara'da imza edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti arasında Hava ulaştırmasına dair Anlaşmanın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

19 . 7 . 1968

Başbakan <i>S. Demirel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Öztürk</i>	Devlet Bakanı <i>H. Atabeyli</i>	Devlet Bakanı <i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı <i>S. T. Müftüoğlu</i>	Ađalet Bakanı <i>H. Dinçer</i>	Millî Savunma Bakanı <i>A. Topalođlu</i>	İşleri Bakanı <i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V. <i>F. Sükan</i>	Maliye Bakanı <i>C. Bilgehan</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>İ. Ertem</i>	Bayındırlık Bakanı <i>O. Alp</i>
Ticaret Bakanı <i>A. Türkel</i>	Sađ. ve Sos. Y. Bakanı <i>V. Á. Özkan</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>İ. Tekin</i>	Tarım Bakanı <i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı <i>S. Bilgiç</i>	Çalışma Bakanı <i>A. N. Erdem</i>	Sanayi Bakanı <i>M. Turgut</i>	En. ve Ta. Kay. Bakanı <i>R. Sezgin</i>
Turizm ve Ta. Bakanı <i>N. Kürşad</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>H. Menteseođlu</i>	Köy İşleri Bakanı <i>T. Toker</i>	

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE SUUDİ ARABİSTAN KIRALLIĞI HÜKÜMETİ
ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Suudi Arabistan Kırallığı Hükümeti,
7 Aralık 1944 günü Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi tarafları
olup,

Hava ulaştırması alanında milletlerarası işbirliğini geliştirmek ve kendi ülkeleri arasında ve
ötesinde hava servisleri işletmek amacı ile bir Anlaşma akdetmek istiyerek,

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmaya varmışlardır:

Madde — 1.

Tarifler

Bu Anlaşma bakımından metin aksini âmir bulunmadıkça;

(a) «Şikago Sözleşmesi» terimi, 7 Aralık 1944 te Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil
Havacılık Sözleşmesi anlamını taşır.

(b) «Yetkili havacılık makamları» terimi Türkiye Cumhuriyeti bakımından Ulaştırma Ba-
kanlığı veya sözü geçen Bakanlık tarafından, yapılan ödevleri yerine getirmeye yetkilendirilen
her hangi bir kimse veya daire ve Suudi Arabistan Kırallığı bakımından Sivil Havacılık Genel
Müdürlüğü veya sözü geçen Genel Müdürlük tarafından, yapılan görevleri yerine getirmeye yet-
kilendirilen her hangi bir kimse veya daire anlamına gelir.

(c) «Tâyin edilen hava yolu işletmesi» terimi, bu Anlaşmanın 3 ncu maddesi gereğince tâyin
edilen ve yetkilendirilen hava yolu işletmesi demektir.

(d) «Ülke» terimi, Şikago Sözleşmesinin 2 nci maddesinde belirtilen anlama gelir.

(e) «Hava Servisi», «Uluslararası Hava Servisi», «Hava Yolu İşletmesi» ve «Trafikten gay-
rı maksatlar için iniş» terimleri, Şikago Sözleşmesinin 96 nci maddesinde belirtilen anlamları
taşır.

Madde — 2.

Trafik hakları

1. — Âkîd taraflardan her biri, ötekine, bu Anlaşma Ekinde belirtilen hatlarda tarifeli ulus-
lararası hava servisleri kurması amacıyla, bu Anlaşmada belirtilen hakları tanır. Bu servislere
ve hatlara bundan böyle sırasıyla «mutabık kalınan servisler» ve «tasrih edilen hatlar» denecek-
tir. Âkîd taraflardan her biri tarafından tâyin olunan hava yolu işletmeleri, tasrih edilen bir
hatta mutabık kalınan bir servisi işletirken, aşağıdaki hakları kullanacaklardır.

(a) Öteki Âkîd tarafın ülkesi üzerinden inmeden uçmak,

(b) Sözü geçen ülke içerisinde teknik iniş yapmak,

(c) Yolcu, yük ve posta şeklindeki Uluslararası trafiği bırakmak ve almak amacıyla, sözü
geçen ülke içerisinde, o hat için bu anlaşma ekinde belirtilen noktalara iniş yapmak.

2 — Bu maddenin (1) nci fıkrasındaki hiçbir husus, bir Âkîd taraf hava yolu işletmelerine,
öteki Âkîd taraf ülkesindeki başka bir noktadan yolcu, yük ve posta almak hakkının verildiği-
ne delâlet etmeyecektir.

Madde — 3.

İşletme yetkileri

1 — Âkîd taraflardan her biri, öteki Âkîd tarafa tasrih edilen hatlarda mutabık kalınan ser-
visleri işletmesi amacıyla bir veya birkaç hava yolu işletmesi tâyin ettiğini yazılı olarak bildir-
mek hakkına sahibolacaktır.

2 — Öteki Âkîd taraf, böyle bir tâyin bildirisini aldığıında, bu maddenin (3) ve (4) ncü fıkraları hükümleri saklı kalmak üzere, tâyin edilen hava yolu işletmesi veya işletmelerine ilgili işletme yetkilerini gecikmeden tanıyacaktır.

3 — Âkîd taraflardan birinin yetkili havacılık makamları, öteki Âkîd tarafın tâyin ettiği bir hava yolu işletmesinden, uluslararası hava servislerinin işletilmesinde normal ve mâkul bir şekilde uyguladıkları kanun ve nizamlarda gösterilen şartları yerine getirebilecek vasıfları haiz bulunduğu hususunda kendilerini tatmin etmesini isteyebilir.

4 — Âkîd taraflardan her biri, tâyin edilmiş bir hava yolu işletmesinin esas mülkiyetinin ve fiilî kontrolünün bu hava yolu işletmesini tâyin eden tarafın veya uyruklarının elinde bulunmasına kanaat getirmedeği hallerde, bu maddenin 2 nci fıkrasında sözü geçen işletme yetkilerini tanımayı reddedebilir veya bu hava yolu işletmesinin 1 nci maddede belirtilen hakların uygulanması üzerinde gerekli gördüğü kayıtları koyabilir.

5 — Bir hava yolu işletmesi, bu anlaşma hükümleri gereğince böylece tâyin edilip, kendisine yetki verilince, bu Anlaşmanın 9 ncü ve 10 ncü maddelerine göre tesbit edilmiş kapasite hükümlerinin ve ücret tarifelerinin mutabık kalınan referler bakımından yürürlükte olması kaydı ile, bu servisleri işletmeye her hangi bir tarihte başlayabilir.

Madde — 4.

İşletme yetkilerinin geri alınması veya haklarının uygulanmasının durdurulması

1 — Âkîd taraflardan her biri, aşağıdaki hallerde, öteki Âkîd tarafca tâyin edilen bir hava yolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde belirtilen hakların uygulanmasını durdurmak veya bu hakların uygulanması üzerinde gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır;

(a) O hava yolu işletmesinin esas mülkiyetinin veya fiilî kontrolünün hava yolunu tâyin eden Âkîd tarafın veya uyruklarının elinde bulunmaması, veya

(b) O Havayolu İşletmesinin, bu hakları tanıyan Âkîd Tarafın kanun ve nizamlarına uymaması, veya,

(c) Havayolu İşletmesinin başka bir şekilde bu Anlaşmada belirtilen şartlara uygun olarak işletme yapmaması.

2. Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen ve hakların geri alınması, tatbikatının durdurulması veya kayıtlar konulması hususlarında derhal bir işlem yapılması, kanun ve nizamların daha fazla ihlâl edilmesinin önlenmesi için şart değilse, böyle bir hak ancak öteki Âkîd Tarafın istişa-reden sonra altmış (60) gün içerisinde kullanılacaktır.

Madde — 5.

Tehlike içinde bulunan hava taşıt aracı

Âkîd devletlerden her biri, ülkesi dâhilinde tehlike içinde bulunan diğer Âkîd Devlete aid olup, tasrih edilen hava servisi işletmesi için kullanılan uçağa kendi uçağıymış gibi yardımda bulunmayı taahhüdeder.

Madde — 6.

Gümrük Resimlerinden, diğer resim ve vergilerden bağışıklık

1. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen havayolu işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçaklar gibi, bu uçaklarda bulunan mütad donatım, akar yakıt ve yağlama yağları ve (yiyecek içecek ve tütün dâhil) uçak kumanyası da, öteki Âkîd Taraf ülkesine varışta, tekrar yurt dışına çıkarılıncaya kadar uçakta kalmak veya öteki taraf ülkesi üzerindeki uçuşun bir kısmında kullanılmak kaydıyla bütün gümrük resimleri, muayene ücretleri ve başkaca resim ve vergilerden bağışık tutulacaktır.

2. Aşağıdakiler de yapılan hizmetler karşılığı alınacak ücretler hariç, aynı resim ve vergilerden başışık tutulacaktır;

(a) Âkîd Taraflardan birinin ülkesinde, bu taraf yetkili makamlarınca tesbit edilen miktarları aşmamak ve öteki Âkîd Tarafın uluslararası bir servisinde çalıştırılan uçaklarda kullanılmak üzere uçağa alınan uçak kumanyaları;

(b) Âkîd Taraflardan birinin ülkesine, öteki Âkîd Tarafın tâyin edilen havâ yolu işletmelerinin uluslararası servislerinde kullanılan uçakların bakım ve onarımı için sokulan yedek parçalar;

(c) Uçağa alındığı Âkîd taraf ülkesi üzerinden yapılacak uçuşun bir kısmında kullanılacak bile olsa, öteki Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yo'u işletmeleri tarafından uluslararası servislerde işletilen uçakların ikmaline ayrılmış olan akar yakıt ve yağlama yağları.

Yukarıdaki (a), (b) ve (c) tâli fıkralarında sözü geçen maddeler gümrük nezaret ve kontrolü altında tutulabilir.

Madde — 7.

Mutad havacılık donatımı ile ikmal maddelerinin depolanması

Âkîd Taraflardan birinin uçaklarında bulundurulmuş malzeme ve ikmal maddeleri gibi mutad havacılık donatımı da öteki Âkîd Taraf ülkesinde, ancak o ülkenin gümrük makamlarının müsaadesiyle boşaltılabilir. Böyle bir durumda, bunlar tekrar yurt dışına götürülünceye veya başka bir şekilde gümrük nizamlarına göre elden çıkarılmaya kadar sözü geçen yetkili makamların nezaretinde bulundurulabilir.

Madde — 8.

Transit trafiği

Âkîd Taraflardan birinin ülkesinden transit geçen yolcular çok basitleştirilmiş bir kontrolden daha fazla bir kontrole tabi tutulmayacaklardır. Doğrudan doğruya transit geçen bagaj ve yükler Gümrük Resimleri ve benzeri vergilerden başışık tutulacaktır.

Madde — 9.

Kanun ve nizamlara riayet

1. Bir Âkîd Tarafın milletlerarası hava servislerinde çalışan uçaklarının o Âkîd Taraf ülkesine girip çıkmasına veya ülkesi dâhilinde bulunluğu müddetçe bu gibi uçakların işlemesi ve sey-rüseferi ile ilgili kanun ve nizamlar diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesince kullanılan uçaklara da uygulanacak ve bu uçaklar tarafından girişte ve çıkışta ve o Âkîd Tarafın ülkesi üzerinde bulunduğu müddet zarfında bu kanun ve nizamlara riayet edilecektir.

2. Bir Âkîd Tarafın girişte, göçe, pasaporta, gümrüğe ve karantinaya taallûk eden nizamları gibi uçakların yolcu, mürettebat, yük ve postasının ülkesine giriş ve çıkışı ile ilgili kanun ve nizamlarına, bu ilk Âkîd Tarafın ülkesine giriş veya ülkesinden çıkışta veya ülkesinde bulunduğu müddetçe diğer Âkîd Tarafın tâyin edilen hava yolu işletmesince kullanılan uçaklar tarafından bu gibi yolcu, mürettebat, yük, ve posta bakımından riayet edilecektir.

Madde — 10.

Kapasite hükümleri

1. Her iki Âkîd Tarafın hava yolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında, tasrih edilen hatlarda, mutabık kalınan servisleri işletmeleri için âdil ve eşit imkân sağlanacaktır.

2. Âkîd Taraflardan her birinin havayolu işletmeleri, mutabık kalman servisleri işletirken, öteki Âkîd Tarafın hava yolu işletmelerinin çıkarlarını, bu sonucu havayolu işletmelerinin aynı hatların bütünü veya bir kısmı üzerinde işlettiği servislere, uygun olmayan bir nisbette tesir etmemek üzere göz önünde bulunduracaktır.

3. Âkîd Tarafların tâyin edilen havayolu işletmelerinin sağladığı mutabık kalman servislerin, tasrih edilen hatlardaki kamu ulaştırma ihtiyaçları ile sıkı ilgisi bulunacak ve bunların ilk amacı, havayolu işletmesini tâyin eden tarafın ülkesine gelen veya ülkesinden giden yolcu, yük ve postaya ait mevcut olan veya olması mâkûl bir tarzda beklenen taşıma ihtiyaçlarını mâkûl bir hamule faktörü ile karşılamaya yetecek bir kapasiteyi sağlamak olacaktır.

4. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen havayolu işletmesinin öteki Âkîd Taraf ülkesindeki noktalar ile üçüncü memleketlerdeki noktalar arasındaki trafiği, tasrih edilen hatlarda taşıma hakkı, kapasitenin ilgili bulunduğu aşağıdaki genel ilkeler çevresinde uygulanacaktır:

(a) Havayolu işletmesini tâyin eden Âkîd Taraf ülkesine gelecek veya ülkesinden gidecek olan trafik ihtiyaçları;

(b) Havayolu işletmesinin geçtiği bölgelerdeki devletlerin havayolu işletmelerince kurulan başka ulaştırma servisleri de göz önüne alındıktan sonra, o bölgenin trafik ihtiyaçları; ve,

(c) Uzak menzilli hava servisleri ihtiyaçları.

Bu fıkraya göre tanınacak haklar, nihai olarak, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarınca tesbit olunacaktır.

5. Sağlanacak kapasite ve işletilecek servislerin sıklığı hususunda, servislere başlamadan önce, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamları arasında başlangıçta bir mutabakata varılacaktır. Başlangıçta tesbit edilen bu kapasite ve servis sıklığı, sözü geçen makamların her hangi biri tarafından zaman zaman yeniden gözden geçirilebilir.

6. Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen havayolu işletmesi, malzeme çeşidi de dâhil, uçuş tarifelerini, tasrih edilen hatlardaki servislere başlanmadan en az otuz (30) gün önce öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına onay için sunacaklardır.

— Her hangi bir Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesince, uçuş tarifelerinin, öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına sunulmasından önce, her iki Âkîd Tarafın ilgili havayolu işletmeleri, aralarında anlaşmak üzere işbirliği yapacaklardır. Bu şekilde uçuş tarifeleri alan yetkili havacılık makamları, bunları teyidedebilir veya değiştirebilir. Her halükârda, Âkîd Taraflardan her birinin tâyin edilen havayolu işletmesince, tasrih edilen hatlarda işletilecek servisler, öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarının onayı alınmadan başlıyamaz veya değiştirilemez.

Madde — 11.

Ücretler

1. Âkîd Taraflardan birinin havayolu işletmesince öteki Âkîd Tarafın ülkesine veya ülkesinden yapılacak nakliyat için uygulanacak ücret tarifeleri; işletme masrafları, mâkul kâr ve başka havayolu işletmelerini ücret tarifeleri de dâhil, bütün ilgili âmiller göz önüne alınarak tesbit olunacaktır.

2. Bu maddenin 1 nei fıkrasında sözü geçen ücret tarifeleri üzerinde, mümkünse, her iki Âkîd Tarafın ilgili havayolu işletmeleri arasında hattın bütün veya bir kısmında işleyen başka havayolu işletmeleriyle de istişarede bulunarak mutabakata varılacak ve böyle bir mutabakat, mümkün oldukça, Uluslararası Hava Ulaştırma Birliğinin ücret tesbit mekanizması kanalı ile sağlanacaktır.

3. Böylece mutabık kalman ücret tarifeleri, yürürlüğe girmesi tasarlanan tarihten en aşağı otuz (30) gün önce Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarının onayına sunulacaktır; özel durumlarda bu süre, sözü geçen makamların mutabakatı ile azaltılabilir.

4. Tâyin edilen havayolu işletmeleri bu ücret tarifelerinin her hangi biri üzerinde anlaşamazlarsa veya başka bir sebeple bir ücret tarifesi bu maddenin 2 ne fıkrası hükümlerine göre tesbit edilemezse veyahut bu maddenin 3 neü fıkrasında sözü geçen 30 günlük sürenin ilk 15 günü içerisinde, bir Âkîd Taraf, öteki Âkîd Tarafa, bu maddenin 2 ne fıkrası hükümleri uyarınca mutabakata varılmış her hangi bir ücret tarifesinden tatmin olmadığını bildirirse, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamları, ücret tarifelerini aralarında anlaşarak tesbit etmeye çalışacaklardır.

5. Yetkili havacılık makamları bu maddenin 3 neü fıkrası gereğince kendilerine sunulan her hangi bir ücret tarifesinin onaylanması ve 4 neü fıkradaki her hangi bir ücret tarifesinin tesbitinde anlaşamazlarsa, anlaşmazlık bu anlaşmanın 16 ne maddesi hükümlerine göre halledilecektir.

6. Bu maddenin 3 neü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, hiçbir ücret tarifesi, Âkîd Taraflardan birinin yetkili havacılık makamlarınca uygun görülmemişse yürürlüğe giremez.

7. Bu maddenin hükümlerine göre tesbit edilmiş ücret tarifeleri; gene bu madde hükümlerine göre yeni ücret tarifeleri tesbit edilinceye kadar yürürlükte kalacaktır.

Madde — 12.

Mali hükümler

Her bir Âkîd Taraf, kendi millî kambiyo mevzuatına uygun olarak, kendi ülkesinde öteki Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesince yoleu, bagaj, posta ve yük naklinden sağlanan kazançların masraftan artan kısmının öteki Âkîd Tarafın tâyin edilen havayolu işletmesine resmî kur üzerinden serbest transferini taahhüdeder. Âkîd Taraflar arasındaki ödeme şekli özel bir anlaşma ile tedvir ediliyorsa, bu özel anlaşma uygulanacaktır.

Madde — 13

İstişareler ve istatistikler

1. Sıkı bir işbirliği ruhu ile, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamları, bu Anlaşma ve eki hükümlerinin uygulanmasını ve bunlara kifayetli bir şekilde riayet edilmesini sağlamak amacıyla zaman zaman birbirleriyle istişare edeceklerdir.

2. Âkîd Taraflardan her birinin yetkili havacılık makamları, istek üzerine, öteki Âkîd Tarafın yetkili havacılık makamlarına, birinci anlaşma tarafın tâyin edilen hava yolu işletmelerince mutabık kalman servislerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi amacıyla makul bir tarzda istenebilecek periyodik ve başkaca istatistikleri verecektir. Bu istatistikler, o hava yolu işletmelerince mutabık kalman servislerde taşınan trafik miktarlarının tesbiti için gerekli bütün bilgileri içine alacaktır.

Madde — 14

Değişiklikler

1. Âkîd Taraflardan her hangi biri bu Anlaşma ve ekinin her hangi bir hükmünün değiştirilmesini arzu ettiği takdirde, öteki Âkîd Tarafla istişarede bulunmak isteyebilir; yetkili havacılık makamları arasında ve müzakere veya yazışma yoluyla yapılabilecek olan böyle bir istişare, istek tarihinden itibaren altmış (60) gün içerisinde başlayacaktır. Mutabakata varılan her hangi bir değişiklik diplomatik yoldan nota teatisiyle teyidedildiğinde yürürlüğe girecektir.

2. Hatlardaki değişiklikler, Âkîd Tarafların yetkili havacılık makamlarının aralarında doğrudan doğruya mutabakata varmalarıyla yapılabilir.

Madde — 15

Çok taraflı anlaşmalara uygunluk

Bu anlaşma ve eki her iki Âkîd Tarafça da muteber olabilecek çok taraflı her hangi bir sözleşmeye uyacak şekilde değiştirilecektir.

Madde — 16

Sona erme

Âkîd Taraflardan biri, bu anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Âkîd Tarafa ihbar edebilir; bu ihbarname aynı zamanda Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtına da ulaştırılacaktır. Bu durumda, ihbarnamenin öteki Âkîd Tarafça alınışından itibaren oniki ay içerisinde mutabakata varılarak geri alınmaması halinde; Anlaşma, bu sürenin bitiminde sona erecektir. Öteki Âkîd Tarafça ihbarnamenin alındığı teyidedilmezse, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtının ihbarnameyi aldığı tarihten ondört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

Madde — 17

Anlaşmazlıkların çözümü

1. Âkîd Taraflar arasında bu anlaşmanın yorumlanması veya uygulanmasıyla ilgili bir anlaşmazlık çıkarsa, Âkîd Tarafların havacılık makamları bu anlaşmazlığı önce kendi aralarında doğrudan doğruya yapılacak müzakereler yoluyla halletmeye çalışacaklardır.

2 — Âkîd Taraflar müzakere yoluyla bir anlaşmaya varamadıkları takdirde, anlaşmazlığı karara bağlaması için bir şahıs veya teşekküle verme hususunda mutabık kalabilirler veya Âkîd Taraflardan birinin isteği üzerine anlaşmazlık karar için Âkîd Tarafların her birinin tâyin edeceği birer hakem veya böylece seçilen iki hakemin tâyin edeceği bir üçüncü hakemden kurulu üçkişilik bir hakem heyetine sunulacaktır. Âkîd Taraflardan her biri, taraflardan birinin ötekinden anlaşmazlığın tahkikini istiyen bir notayı diplomatik yoldan aldığı tarihten itibaren altmış gün içinde bir hakem tâyin edecek ve üçüncü hakem de bundan sonraki altmış günlük süre içinde seçilecektir. Âkîd Taraflardan her hangi biri verilen süre içerisinde bir hakem tâyin edemezse veya üçüncü hakem belirtilen süre içinde seçilemezse Sivil Havacılık Teşkilâtı Konsey Başkanının, durumun gereğine göre, bir hakemi veya hakemler tâyin etmesini Âkîd Taraflardan her hangi biri isteyebilir. Bu durumda üçüncü hakem üçüncü bir devletin uyruğu olacak ve hakem heyetinin başkanlığını yapacaktır.

3 — Âkîd Taraflar, bu maddenin 2 nci fıkrasına göre verilecek her hangi bir karara uymayı taahhüt eder.

Madde — 18.

Meydan hizmet ücretleri

Âkîd Taraflardan her birinin ülkesindeki hava alanlarının, tesislerinin ve teknik teçhizatın kullanılması için ödenecek ücret ve başkaca vergiler, o Âkîd Tarafın ilgili devlet makamlarıca tesbit edilen ücretler uyarınca alınacaktır.

Madde — 19.

Tescil

Bu anlaşma, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilâtı nezdinde tescil ettirilecektir.

Madde — 20.

Yürürlüğe girme

Bu anlaşma ve onun ayrılmaz parçasını teşkil eden Ek, onaylama belgelerinin teatisi tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukardakileri tasdiklen, aşağıda imzaları bulunan ve Hükümetleri tarafından usulü dairesinde yetkilendirilmiş olan temsilciler, işbu Anlaşmayı imza etmişlerdir.

Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde, her üç metin aynı derecede muteber olmak ve ihtilâf halinde İngilizce metin esas sayılmak üzere, bindo kuzyüz altmışsekiz yılı, Haziran ayının onikinci günü Ankara'da tanzim olunmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına

Suudi Arabistan Krallığı
Hükümeti adına

EK

İşletilecek hatlar

1. a) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri aşağıdaki hatlarda her iki istikamette hava servisleri işletmeye yetkilidir :

Türkiye'deki noktalardan ara noktalar vasıtasıyla Cidde ve/veya Dahran'a ve daha ilerdeki noktalara.

b) Yolu, yük ve posta şeklindeki trafiği diğer Akıd Tarafın ülkesine bırakmak ve ülkesinden almak hakkı aşağıdaki hatta munhasırdır :

Türkiye'deki noktalardan Beyrut, Kahire, Bağdat, Kuveyt üzerinden Cidde ve/veya Dahran'a ve Afrika, Asya ve Avustralya'daki noktalara her iki istikamette.

2. a) Suudi Arabistan Krallığı tarafından tâyin edilen havayolu işletmesi veya işletmeleri aşağıdaki hatlarda iki istikamette hava servisi işletmeye yetkilidir :

Suudi Arabistan'daki noktalardan ara noktalar vasıtasıyla İstanbul'a ve daha ilerdeki noktalara.

b) Suudi Arabistan'daki noktalardan Kuveyt, Bağdat, Amman, Şam üzerenden İstanbul'a ve Frankfurt, Cenevre, Londra'ya ve A. B. D. ve/veya Kanada'daki noktalara her iki istikamette.

3. Yukarda kaydedilen noktalardan her hangi biri, servisin başlangıç noktası hava işletmelerini tâyin eden Akıd Tarafın ülkesinde bulunmak şartıyla, tâyin edilen ilgili havayolu işletmesi veya işletmelerinin ihtiyaçlarına bağlı olarak bütün seferlerde veya bunların her hangi birinde kullanılabilir.